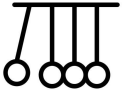

2025'te AI Destekli Siyasal Propaganda: Seçimlerin Nasıl Manipüle Edildiğı

POLITICS

YAĞMUR ZELAL AYDIN

Özet

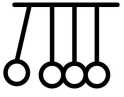
Yapay zeka (YZ) alanındaki hızlı ve önemli gelişmeler, mevcut teknolojik yapıyı derinden şekillendirmiş ve akademi başta olmak üzere pek çok alanda büyük merak uyandırmıştır. 2025 itibarıyla yapay zeka, siyasi iletişim ve ilişkilerde tartışmasız önemli bir aktör olarak ortaya çıkmış, dezenformasyon taktiklerini ve seçim kampanyası stratejilerini değiştirmiştir. Eşi benzeri görülmemiş bir devrimsel teknoloji olarak kabul edilen YZ, geniş bir yelpazede dönüştürücü fırsatlar sunması nedeniyle araştırmacıların, akademisyenlerin ve farklı disiplinlerden profesyonellerin ilgisini çekmeye devam etmektedir. Bu teknolojik gelişme, sosyal, etik ve ekonomik boyutları üzerine geniş çaplı tartışmaları tetiklemiş ve derin disiplinlerarası incelemeleri gerektiren önemli soruları gündeme getirmiştir. Bu nedenle YZ, insanlığın geleceği açısından kritik etkileri olan sürekli evrilen bir disiplin olarak öne çıkmaktadır. Pek çok gözlemci YZ'yi ortak toplumsal hedeflere ulaşmak için bir fırsat olarak görürken, bu gelişmelerle birlikte gelen potansiyel risklerin de farkındadırlar. YZ'nin siyasi bağlama entegrasyonu, siyasi kararların etkinliğini artırma konusunda umut verici bir fırsat sunmaktadır; ancak benimsenmesi önemli zorlukları beraberinde getirmekte ve dikkatli değerlendirmeler gerektirmektedir. Karmaşık verileri analiz etme, gerçek zamanlı bilgiyi işleme ve bireysel tercihlere uyum sağlama yeteneği sayesinde YZ'nin, siyasi liderlerin halkla etkileşim biçimini yeniden tanımladığı ve kamuoyunun şekillenmesine önemli katkılar sağladığı açıktır. Bu bağlamda, bu makale YZ destekli siyasi propagandanın mekanizmalarını ayrıntılı biçimde incelemeyi ve demokrasiler üzerindeki etkisi ile küresel tepkileri ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Giriş

Yapay zeka, insanların çok kolay dikkatinin dağılabildiği ve bilgilerin doğrulayıcıların hızına yetişemeyecek kadar hızlı yayıldığı bir dönemde, güçlü ve tehlikeli bir siyasi silah haline gelmiştir. Artık sadece bilim kurgu veya teorik tartışmalarla sınırlı kalmayan yapay zeka, seçmen davranışlarını, kamuoyunu ve hatta demokratik seçimlerin sonuçlarını etkilemede aktif bir rol oynamaktadır. 2025 yılında politika ile yapay zeka arasındaki ilişki her zamankinden daha karmaşıktır. Hem iç hem de dış siyasi aktörler, ikna edici sahte içerikler oluşturmak, duygusal tetikleyicileri tanımlamak ve kullanmak ve belirli bireyleri profesyonelce kişiselleştirilmiş, gerçek gibi görünen propaganda ile hedeflemek için üretken algoritmalarından yararlanmaktadır.

Yapay zeka destekli uygulamalar, seçmenleri aşırı hassasiyet ve kesinlikle mikro hedefleyebilir, gerçekliği taklit edebilir ve siyasi propagandada daha önce mümkün olmayan ölçekte çalışabilir; bu, geniş kitlelere hitap eden ve oldukça sınırlı erişime sahip geleneksel yöntemlerden farklıdır. Öte yandan, kamu farkındalığı, düzenleyici çerçeveler ve tespit araçları geride kalmakta, demokratik kurumları ince ama etkili manipülasyonlara karşı savunmasız bırakmaktadır.

Bu makale, yapay zeka destekli siyasi propagandanın değişen ve etkili yapısını incelemektedir. Öncelikle, bu yeni etki biçimini mümkün kılan teknolojik mekanizmalar;

örneğin, dijital platformları özenle seçilmiş anlatımlarla dolduran deepfake'ler ve yapay zeka botları ele alınmaktadır. İkinci olarak, azalan kamu güveni, seçim istikrarsızlığı ve yabancı müdahale olasılığının artması gibi sonuçlar incelenmektedir. Manipülasyon ile ikna arasındaki fark giderek belirsizleşirken, bu çalışma önemli bir soruyu gündeme getirmektedir: Gelişmiş propaganda çağında demokrasi hayatta kalabilir mi?

Yapay Zeka Destekli Siyasi Propagandanın Mekanizmaları

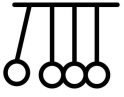
İçerik Üretiminde Üretken Yapay Zeka

Yapay zeka, seçim kampanyalarının dinamikleri, kamu politikalarının oluşturulması ve siyasi etkileşimlerde yeni olanaklar sunmaktadır. Ancak, günümüz siyaset bağlamında yapay zekanın etkilerini ve karşılaşılan zorlukları tam anlamıyla kavrayabilmek için eleştirel bir değerlendirme gereklidir. Nitekim yapay zekanın ortaya çıkışı, internetin daha önce getirdiği dijital seçim kampanyaları ve sosyal medyanın yaygın kullanımı gibi değişimlerin ötesinde, siyasette yeni bir dönüşüm evresini şekillendirmektedir (Pacini, 2019; Reale ve Tomasi, 2022). Yapay zekanın siyasi dinamikler üzerindeki etkisi, demokratik süreçler

açısından önemli sonuçlar doğuran daha derin zorluklar yaratmaktadır. Yapay zekanın insan refahını artırma potansiyeli göz ardı edilemezken, demokratik siyaset üzerindeki etkisi büyük bir belirsizlikle karakterizedir. Öte yandan, demokratik siyasetin temellerini zedeleyebilecek yapay zeka uygulamalarının kullanımı konusunda meşru endişeler bulunmaktadır. Bu kaygılar, salt seçim müdahalelerinin ötesine geçerek

demokratik siyasetin özüne ve vatandaşlar arasındaki, vatandaşlarla seçilmiş temsilcileri arasındaki ve vatandaşlarla ortak iyiliği korumakla görevli kamu kurumları arasındaki kişilerarası ilişkilere dokunmaktadır. Bu noktada özel bir dikkat gerektiren önemli bir konu vurgulanmalıdır: Yapay zeka tarafından üretilen yüz görüntüleri, sesler, içerik veya ifade biçimlerinin manipülasyonunu temsil eden deepfake'lerin, Cambridge Analytica gibi vakalarla ilişkilendirilen veri analiz tekniklerinin çok ötesinde demokratik seçimleri etkileme potansiyelidir. Özellikle deepfake'ler, toplumumuzun istikrarı ve siyasi sistemin bütünlüğü için önemli bir tehdit olarak tanımlanmıştır (Westerlund, 2019). Seçimlerden günler önce, Slovakya'nın 2023 seçimlerinde ve Endonezya'nın 2024 seçimlerinde kullanılan deepfake videolar ve yapay zeka üretilmiş sesler, kamuoyunu etkilemek için yeterli destek oluşturma ya da onay ya da skandal yaratma zamanı bırakılmadan kullanılmıştır. Büyük dil modelleri belirli demografik gruplara hitap eden ikna edici siyasi metinler oluşturmak için kullanılırken, yapay zekayla oluşturulan görüntüler ve memeler—genellikle “slopaganda” olarak adlandırılır—sosyal medyayı duygusal açıdan yüklü, manipüle edilmiş görsellerle

doldurmaktadır. Ayrıca, yapay zeka üretimli seslerin kullanıldığı robot aramalarla seçmenler kandırılmakta ya da kamu figürleri taklit edilmektedir. Bu araçların erişilebilirliği—açık kaynak modelleri ve ticari platformlar artık küçük aktörlerin bile ikna edici sahtekârlıklar yaratmasına olanak tanımaktadır—bu yöntemleri özellikle tehlikeli kılmaktadır. Toplu olarak değerlendirildiğinde, bu gelişmeler geleneksel kitle iletişiminden uzaklaşarak otomatik, hipergerçekçi ve hedefe yönelik etki operasyonlarına doğru bir yönelim olduğunu ve demokratik seçimlerde gerçeklik ile kurmaca arasındaki çizginin bulanıklaştığını göstermektedir.

Aşırı Kişiselleştirilmiş Propaganda

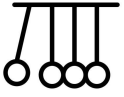
Gelişmiş yapay zeka mikro hedefleme yetenekleri sayesinde, kampanyalar her seçmene bireysel düzeyde kişiselleştirilmiş mesajlar iletebilmektedir; bu da gerçekçi ve ikna edici bir yankı odası yaratmaktadır. Algoritmalar, sübvansiyonlarla ilgilenen çiftçiler veya iklim konusunda endişeli kentli profesyoneller gibi seçmenleri daha küçük gruplara ayırabilir ve ardından onların özel sorunlarına hitap eden özelleştirilmiş öneriler ve reklamlar sunabilir. Yapay zeka destekli sohbet botları, duygu analizi kullanarak seçmenlerin sorularını yanıtlayabilir ve mesajları gerçek zamanlı olarak güncelleyerek etkileşimi artırabilir. Kampanyalar, olası seçmenleri veya ikna edilebilirleri belirlemek için tahmine dayalı analizler kullanabilir, kaynakları etkin şekilde tahsis edebilir ve hatta seçime katılım oranını sadece birkaç puan artırarak—ki bu dar yarışlarda çoğu zaman sonucu etkiler—etki yaratabilir.

Botlar, Trol Çiftlikleri ve Yapay Zeka Destekli Dezenformasyon Kampanyaları

Otomasyon, taklit ve ölçeklendirme yoluyla, trol çiftlikleri ve yapay zeka destekli botlar, yanlış bilginin yayılma şeklini tamamen değiştirmiştir. Çevrimiçi topluluklara entegre olma, devam eden tartışmalarla ilgili içerik paylaşma ve hatta dinamik şekilde tepki verme yetenekleri sayesinde, bu “uyuyan” botlar gerçek kullanıcılarla neredeyse ayırt edilemez hale gelmiştir. Rusya’nın Operasyon Doppelganger gibi kampanyalar, koordineli bot ağları ve yapay zeka tarafından oluşturulan kopya web siteleri kullanarak büyük demokrasilerde yanıltıcı bilgiler yaymaktadır. İlgili araştırmalara göre, botlar, yayılan düşük güvenilirlikteki içeriği erken aşamada orantısız şekilde büyüterek bir fikir birliği varmış izlenimi yaratmak için megafon etkisini kullanmaktadır.

Kamuoyu ve Duyguların Manipülasyonu

Yapay zeka destekli propaganda, duygu analizi kullanarak etkileşimi teşvik eden duygusal açıdan yüklü içerikler üreterek psikolojik zaafı sömürür. Öfke, korku veya kimlik temelli dayanışmayı tetikleyen paylaşımlar, izleyicileri daha da kutuplaştırmak ve manipüle etmek amacıyla yaygınlaştırılır. Meme’ler ve açık fotoğraflar, duygusal hedeflemeyi kullanan görsel içeriklere örnek iken, özel kanallar aracılığıyla gönderilen kişiselleştirilmiş mesajlar da bu yöntemin parçasıdır. Bu duygusal manipülasyon çoğunlukla ince bir şekilde yapılır;

seçmenlere acil ve kişisel görünümlü mesajlar sunularak duygusal tepkileri artırılır ve gerçekleri eleştirel değerlendirme yetenekleri zayıflatılır.

Platform Algoritmaları ve Yayılım

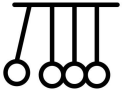
Yapay zeka yalnızca içerik üretmekle kalmaz, aynı zamanda içeriklerin yayılmasını hızlandırmak için platformların öneri sistemlerini de kullanır. Sosyal medya algoritmaları, tıklama ve paylaşım getiren duygu uyandıran veya provokatif içeriklerin yayılmasını önceliklendirir; tam da yapay zeka tarafından üretilen propaganda türü budur. Botlar ve optimize edilmiş reklamlar, trend olan konulardan faydalanmak için meta veriler, etiketler ve zamanlamayı manipüle ederek algoritmik ipuçlarını kullanır ve doğal kitlelerinin ötesine ulaşır. Bu nedenle, manipülatif içerikler daha hızlı ortaya çıkar, daha geniş çapta yayılır ve çevrimiçi ortamda daha uzun süre kalır; bu da tespit ve denetimi tepkisel ve genellikle çok geç yapılmış bir çaba haline getirir.

Demokrasi Üzerindeki Etkisi ve Küresel Tepkiler

Yapay zeka destekli propaganda, dünya genelindeki demokratik sistemleri ciddi şekilde etkilemektedir. Araştırmalar, üretici yapay zekanın izleyicilerin düşüncelerini ve oy tercihlerini etkileyebileceğini açıkça göstermektedir; özellikle deepfake'ler ve sahte mesajlar, zamanlamanın uygun olduğu seçim öncesinde oldukça etkili olmaktadır. Örneğin, son seçimlerde sahte ses veya görüntüler, doğrulayıcılar yanıt vermeden önce seçmen kararlarını etkilemiştir. Daha da kötüsü, Rusya ve Çin gibi yabancı hükümetler, klonlanmış web siteleri, sahte haber makaleleri ve botlar kullanarak diğer ülkelerde yanlış bilgi yaymak için yapay zekayı kullanmaktadır. Bazı teknoloji şirketleri ve hükümetler, yapay zeka içeriklerini düzenlemek veya tespit yöntemlerini geliştirmek için çalışsa da teknoloji hızla ilerlemekte ve kötü niyetli aktörler bu kuralların etrafından dolaşmaya devam etmektedir. Birçok uzman, eğitim ve medya okuryazarlığının anahtar olduğunu düşünmekte ve insanların manipülatif içerikleri tanıyacak şekilde eğitilmesi ve çevrimiçi gördükleri şeyleri eleştirel biçimde değerlendirmesi gerektiğini savunmaktadır. Bazı okullar ve toplum grupları bu becerileri öğretmeye başlamış olsa da, problem büyüklüğüne kıyasla yapılan çabalar hala yetersizdir. Daha kapsamlı ve küresel bir yanıt olmadan, yapay zeka seçimleri daha az güvenilir ve adil hale getirmeye devam edebilir.

Sonuç

Günümüzün sürekli değişen dijital dünyasında yapay zeka, sadece yaşam şeklimizi değiştirmekle kalmıyor; aynı zamanda demokrasinin işleyiş biçimini de yeniden şekillendiriyor. Yapay zeka, siyasi iletişimi daha hızlı ve akıllı hale getirirken, aynı zamanda yalan yaymak, seçmenleri yanıltmak ve seçim sürecinin güvenilirliğine zarar vermek için de kullanılabilir. Bilinçli seçmenler ve vatandaşlar olarak gördüklerimizi sorgulamayı, daha şüpheci olmayı, platformlardan ve hükümetlerden daha güçlü kurallar talep etmeyi ve teknolojinin düşüncelerimiz ve kararlarımız üzerindeki etkisine karşı dikkatli olmayı öğrenmeliyiz. Demokrasinin geleceği sadece oy vermeye değil, aynı zamanda bizi manipüle

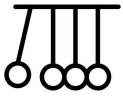

etmek için kullanılan araçları ne kadar iyi anladığımıza ve onlara nasıl tepki verdiğimizde de bağlı olabilir.

Kaynaklar

1. *Cambridge English Dictionary: Meanings & Definitions*. (2025).
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>
2. Muchuma, H. (2025, June 7). AI IN POLITICAL CAMPAIGN STRATEGIES: THE RISE OF MACHINE-MADE ELECTIONS IN UGANDA. *INUA AI Solutions*.
<https://inuaai.com/ai-in-political-campaign-strategies-the-rise-of-machine-made-elections/>
3. Dehghani, A., & Saberi, H. (2025, January 7). *Generating and Detecting various types of fake image and audio content: A review of modern deep learning technologies and tools*. arXiv.org. <https://arxiv.org/abs/2501.06227?>
4. Bhaduri, S., & Bhaduri, S. (2024, September 15). *AI & Political Propaganda* | *Madras Courier*. Madras Courier.
<https://madrascourier.com/opinion/ai-political-propaganda/>
5. Sofia, R. (2024). UNIFIED VISIONS: COLLABORATIVE PATHS IN MULTIDISCIPLINARY RESEARCH, VOLUME-2. In *UNIFIED VISIONS: COLLABORATIVE PATHS IN MULTIDISCIPLINARY RESEARCH, VOLUME-2* (p.

https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/119514673/978_81_981898_1_3_ebook-libre.pdf?1731406846=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DINTERDISCIPLINARY_RESEARCH_IN_LITERARY_S.pdf&Expires=1740741695&Signature=ZTBgPMLE8vGffcMMQhtveRe7Xnh5tWTF94tmEW7hzPeuYMHXVu6m-hAT~EvkXt~MzzXO4SKU82S3K6KA5jPpnhvktgt~HQU5b9E1Nt2UPNs0GS7tvbZb6KiFlbaKHYm73mfM372YRz9B65e-Bd4cjkQvrqAnPtGG3oE93JoFeEDX8VhjHtxudu1bbvxQ7h05QKg~S7I16NkQMwr0QBYNLaxlTvHpshSiNw4nKdNKy~XwDapWuncK7IKx30zMYYPPr-UyQesSXDDfxqEEKO1Eg8mBU5PCwtH0EUkSSPhXlgV9FuPHCE3fz-3HLe8LWToIPTaER2viTcEYG4tiI6zn52A__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA#page=151

6. Aziz, F., Alam, M. K., Khan, N., Mehmood, K., Muhammad, J., & Afzal, S. (2024). Political Propaganda on the Internet: A Systematic review. *Migration Letters*, 21–21(S8), 1077–1088. <https://www.migrationletters.com>